

Організації роботодавців та їх об'єднання

У сучасних умовах організації роботодавців, їх об'єднання представляють права і законні інтереси роботодавців в економічній, соціальній, трудовій та інших сферах. Правові, соціально-економічні й організаційні засади створення та функціонування організацій роботодавців мають багато спільних рис із профспілками. Особливості правового регулювання та гарантії діяльності роботодавців, а також основні засади їх взаємодії з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, профспілками та їх об'єднаннями, іншими

об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями визначаються Конституцією України, Законом України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» та іншими законодавчими актами.

Відповідно до Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» роботодавець – це юридична особа (підприємство, установа, організація) або фізична особа-підприємець, яка в межах трудових відносин використовує працю фізичних осіб. Роботодавці можуть об'єднуватися в орга-

нізацію роботодавців – неприбуткову громадську організацію. Організації роботодавців, у свою чергу, можуть об'єднуватися в об'єднання організацій роботодавців – неприбуткову громадську організацію. Організації роботодавців створюються і діють за територіальною або галузевою ознакою та мають статус місцевих, обласних, республіканських. Об'єднання організацій роботодавців також створюються і діють за територіальною або галузевою ознакою та, крім статусу місцевих, обласних, республіканських, мають статус всеукраїнських.

На окрему увагу заслуговує порядок утворення та припинення діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань.

Рішення про утворення організації роботодавців приймається установчим з'їздом (конференцією) роботодавців, що оформлюється протоколом установчого з'їзду (конференції), який підписують головуєчий та секретар установчого з'їзду (конференції). Невід'ємною частиною протоколу є реєстр осіб, які брали участь в установчому з'їзді (конференції).

У реєстрі зазначаються дані щодо роботодавців:

1) фізичних осіб: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, податковий номер платника податку (а для іноземців, осіб без громадянства та осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби, – дані національного паспорта або документа, що його замінює, в якому зазначено прізвище, ім'я та по батькові особи, серія та номер документа), адреса та відомості про кількість най-

маних працівників. Дані про особу засвідчуються її особистим підписом;

2) юридичних осіб: повне найменування, ідентифікаційний код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, юридична адреса, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка уповноважена брати участь в установчому з'їзді (конференції), дані її паспорта (а для іноземців та осіб без громадянства – дані національного паспорта або документа, що його замінює). Ці дані засвідчуються підписом особи, яка уповноважена брати участь в установчому з'їзді (конференції).

Установчий з'їзд (конференція) затверджує статут організації роботодавців, обирає її керівні органи, вирішує інші питання, пов'язані зі створенням організації роботодавців.

Засновниками об'єднання організацій роботодавців є організації роботодавців.

Рішення про створення об'єднання організацій роботодавців приймається установчим з'їздом (конференцією) уповноважених представників організацій роботодавців, що оформлюється протоколом установчого з'їзду (конференцією), який підписують головуєчий та секретар установчого з'їзду (конференції).

Невід'ємною частиною протоколу є реєстр організацій роботодавців, які брали участь в установчому з'їзді (конференції). У реєстрі зазначаються дані щодо організації роботодавців: повне найменування, місцезнаходження керівних органів, дата та номер документа про державну реєстрацію організацій роботодавців, рішення керівних органів організацій роботодавців щодо створення об'єднання організацій роботодавців, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка

уповноважена брати участь в установчому з'їзді (конференції), дані її паспорта (а для іноземців та осіб без громадянства – дані національного паспорта або документа, що його замінює). Ці дані засвідчуються підписом особи, яка уповноважена брати участь в установчому з'їзді (конференції). Установчий з'їзд (конференція) затверджує статут об'єднання організацій роботодавців, обирає його керівні органи, вирішує інші питання, пов'язані зі створенням об'єднання.

За змістом статті 12 Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» організації роботодавців, їх об'єднання, що визнані репрезентативними, утворюють на відповідному рівні спільний представницький орган організацій роботодавців, їх об'єднань. З ініціативою щодо утворення спільного представницького органу сторони роботодавців відповідного рівня може виступати будь-яка організація роботодавців чи об'єднання організацій роботодавців, що визнана репрезентативною відповідно до закону. Спільний представницький орган організацій роботодавців, їх об'єднань координує діяльність організацій роботодавців, їх об'єднань; забезпечує проведення заходів у рамках соціального діалогу на відповідному рівні; забезпечує представництво організацій роботодавців, їх об'єднань у засіданнях Кабінету Міністрів України, колегіальних органів міністерств, інших органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування; розглядає проекти нормативно-правових актів, які надійшли від міністерств, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; забезпечує представництво організацій роботодавців, їх об'єднань у міжнародних заходах.

Основні завдання та функції спільного представницького органу сторони роботодавців відповідного рівня визначаються угодою про його утворення. Організації роботодавців, їх об'єднання мають право приєднатися до угоди про утворення спільного представницького органу сторони роботодавців відповідного рівня.

Організації роботодавців та їх об'єднання діють на підставі статутів, які затверджуються установчим з'їздом (конференцією).

Статут організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців повинен містити:

1) повне найменування організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців, відмінне від існуючих, заявлений статус організації, об'єднання та місцезнаходження постійно діючого виконавчого органу;

2) мету створення, завдання організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців;

3) умови членства, порядок прийому в члени організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців та виходу з організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців;

4) права і обов'язки членів організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців;

5) положення про обов'язок виконання зобов'язань членами організації роботодавців, їх об'єднань у сфері соціально-трудових відносин;

6) порядок утворення, повноваження керівних органів організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців та порядок прийняття ними рішень;

7) джерела формування і порядок використання коштів та майна організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців, поряд-

док здійснення господарської та іншої діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;

8) порядок сплати вступних, членських та цільових внесків;

9) порядок внесення змін до статуту організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців;

10) порядок припинення організації роботодавців, об'єднання організацій роботодавців і вирішення майнових питань.

Статутом можуть бути передбачені й інші положення, що не суперечить законодавству України.

Для того, щоб зареєструвати організацію роботодавців, їх об'єднання необхідно подати до реєструючого органу наступні документи:

1) реєстраційну картку відповідної форми, передбаченої законодавством;

2) статут у двох примірниках, який повинен відповідати вимогам статті 13 Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

3) протокол установчого з'їзду (конференції) організації роботодавців, їх об'єднання, в якому зазначається інформація про створення організації роботодавців, їх об'єднання, затвердження статуту, обрання керівних органів;

4) реєстр осіб, які взяли участь в установчому з'їзді (конференції) організації роботодавців, їх об'єднання;

5) документ, який підтверджує сплату збору за державну реєстрацію організації роботодавців, їх об'єднання. Розмір та порядок справляння збору за державну реєстрацію визначається Кабінетом Міністрів України.

Об'єднання організацій роботодавців також подають:

а) рішення виборних органів організацій роботодавців щодо створення відповідного об'єднання;

б) копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, засвідчену підписом уповноваженої особи організації роботодавців.

За наявності у статуті організації роботодавців, їх об'єднань положень, що не відповідають законодавству, реєструючий орган протягом семи робочих днів з дня подання документів на державну реєстрацію надає організації роботодавців, їх об'єднанню вичерпний перелік зауважень з пропозицією внести відповідні зміни. У цьому випадку строк державної реєстрації збільшується на час усунення недоліків. У разі неусунення зауважень протягом десяти робочих днів подані документи залишаються без розгляду.

Термін змін до статутних документів не повинен перевищувати п'ять робочих днів з моменту їх вчинення.

Строк проведення державної реєстрації не може перевищувати п'ятнадцяти робочих днів з дня подання документів на державну реєстрацію, крім випадку, передбаченого частиною 7 статті 15 Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності».

Організації роботодавців, їх об'єднання може бути відмовлено в державній реєстрації, якщо їх найменування, статут або інші документи, подані для реєстрації, суперечать вимогам законодавства України. Рішення про відмову у реєстрації повинно містити підстави такої відмови.

Організації роботодавців, їх об'єднання набувають статусу юридичної особи з моменту внесення даних про організацію роботодавців, їх об'єднання до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб- підприємців. Реєструючий орган

у встановленому порядку видає організації роботодавців, їх об'єднанню витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

За подання на державну реєстрацію недостовірних відомостей особи, які підписали документи, несуть відповідальність згідно із законом.

Інформація про державну реєстрацію підлягає оприлюдненню спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань державної реєстрації, його відповідними територіальними підрозділами.

Варто приділити увагу такому актуальному питанню, як припинення організацій роботодавців, їх об'єднань.

Організації роботодавців, їх об'єднання можуть бути припинені шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення чи ліквідації на підставі відповідного рішення з'їзду (конференції) організації, об'єднання або у примусовому порядку за рішенням суду. Із організації роботодавців, їх об'єднання може бути виділена інша (інші) відповідна організація, її об'єднання. Одночасно з прийняттям такого рішення з'їзду (конференції) організації, об'єднання приймають рішення про використання майна та коштів організації роботодавців, їх об'єднань, що залишилися після проведення всіх необхідних розрахунків з кредиторами. Організації роботодавців, їх об'єднання, які порушують норми Конституції України та законодавства України, можуть бути примусово розпущені лише за рішенням суду. Не допускається припинення організацій роботодавців, їх об'єднань за рішенням будь-яких інших органів. Рішення про примусовий розпуск об'єднань організацій роботодавців не тягне за собою розпуску організацій роботодав-

ців, їх об'єднань, які входять до цього об'єднання.

Припинення організації роботодавців чи їх об'єднання тягне за собою вилучення їх з переліку організацій роботодавців, їх об'єднань, відповідно до закону, Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, з повідомленням про це в засобах масової інформації.

Ураховуючи викладене, можна зробити висновок, що порядок утворення та припинення діяльності організацій роботодавців та їх об'єднань в Україні є не надто складним. Варто лише пам'ятати про обов'язкові вимоги щодо подання установчих документів, а також про строки усунення недоліків у разі їх виявлення реєструючим органом.

*В. М. Клапцуняк
начальник відділу легалізації
об'єднань громадян
та державної реєстрації
друкованих засобів масової
інформації реєстраційної служби
Головного управління юстиції
у місті Києві*